

Fitnessdeelname: niet meer, wel vaker

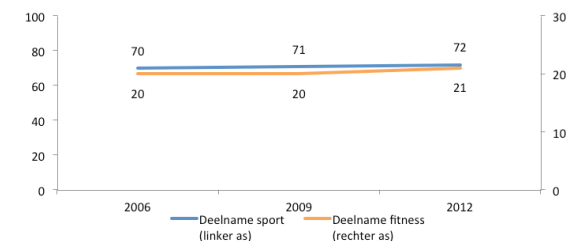
In Nederland is er sprake van een afnemende groei van het aantal fitnesscentra en een stabilisering van de fitnessdeelname. Zo is te lezen in het Trendrapport Fitnessbranche 2012 van het Mulier Instituut. Dat kan duiden op het bereiken van een 'glazen plafond' van de fitnessbranche: de grenzen van aanbod en vraag zijn bereikt. Of niet? Met nieuwe cijfers over fitnessdeelname maken we de balans op tot en met 2012.

De omvang en de aard van de mogelijkheden om aan fitness deel te nemen is bepalend voor de fitnessdeelname. Een actuele ontwikkeling aan de aanbodzijde is de opmars van het low-cost segment, dat deels ten koste gaat van het midden en het hogere segment. Nieuw is dit concept niet, in 2006 opende een dergelijk centrum (FitSpace) al de deuren in het Verenigd Koninkrijk. Duidelijk is wel dat fitnessen bij een centrum met een low-cost selfservice concept (you get what you pay for) in Nederland in een grote vraag voorziet. Het is niet uitgesloten dat de opmars van low-cost fitness nog voortduurt. In het Verenigd Koninkrijk, een land dat voorop loopt wat betreft ontwikkelingen in de fitnessbranche, wordt door onderzoeker Ray Algar verwacht dat het marktaandeel van dit segment tussen 2013 en 2014 zal groeien van 14 naar 25 procent. Een interessante vraag, ingegeven door de opkomst van low-cost fitness, is dan of de deelname aan fitness in het algemeen en in het bijzonder bij personen met een beneden modaal inkomen is gestegen. Hierbij moeten we wel de slag om de arm houdendat veranderingen in de markt vaak geleidelijk plaatsvinden en er niet binnen één jaar sprake is van grote ommezwaaien.

Fitnessdeelname

Tussen 2006 en 2012 is zowel de sportdeelname in het algemeen, als de fitnessdeelname nagenoeg onveranderd (figuur 1). Het marktaandeel van fitness in de sportmarkt is derhalve stabiel. In 2012 deed bijna drie kwart van de bevolking (72%) minstens één maal per jaar aan sport en deed ruim een vijfde (21%) aan fitness.

Het aantal personen dat aan fitness doet was tussen 2006 en 2012 stabiel, maar de frequentie waarmee aan fitness gedaan wordt neemt enigszins toe (figuur 2). Deed in 2006 nog 38 procent van de deelnemers 80 keer of vaker aan fitness, zes jaar later is dat aandeel gegroeid naar 45 procent. Ofschoon retentie een uitdaging voor fitnessaanbieders was en zal blijven, zijn fitnessaanbieders er wel in geslaagd degenen die aan fitness doen te verleiden tot een hogere fitnessfrequentie. De crisis heeft er mogelijk toe geleid dat laag frequente fitnessers de kosten van hun lidmaatschap nog eens kritisch tegen het licht hebben gehouden. Indien dit tot uittrede van minder frequente fitnessbeoefenaars heeft geleid blijven er relatief meer frequente fitnessers over. Een andere mogelijke verklaring voor de hogere fitnessfrequentie zijn de continue verbeteringen en vernieuwingen in het aanbod (aantal en type groepslessen, gebruik social media, innovaties in fitnessmateriaal) die fitnessleden verleiden om vaker een bezoek aan de sportschool te brengen.

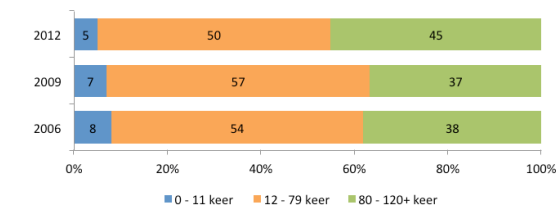
Figuur 1. Fitness- en algemene sportdeelname (> 1 x p. jaar fitness / aerobics), in % van bevolking van 4 jaar en ouder, periode 2006-2012.

Fitnessdeelname naar inkomensgroep

In hoeverre is de deelname aan fitness bij personen met een beneden modaal inkomen gestegen? Indien het prijskaartje van fitness in het verleden remmend werkte op de fitnessdeelname voor deze groep, kan verwacht worden dat de groei van de low-cost centra leidt tot meer beoefenaars onder de bevolkingsgroep met een lager inkomen. Tussen 2006 en 2012 blijkt echter nauwelijks sprake van een stijging. Van de bevolking met een beneden modaal inkomen deed in 2006 16 procent aan fitness en in 2012 is dat aandeel 19 procent. Wat meer opvalt is dat het verschil tussen het niveau van fitnessdeelname van de groep met een beneden modaal inkomen en de bevolking met een bovenmodaal inkomen kleiner is geworden (figuur 3). In 2006 bedroeg het verschil in fitnessdeelname tussen fitnessers met een boven modaal en fitnessers met een beneden modaal inkomen tien procentpunten (16%-26%). In 2012 is dat verschil geslonken tot vier procentpunten (19%-23%). Dit is een teken van (verdergaande) democratisering van de fitnessbranche.

Niet meer, wel vaker

Tussen 2006 en 2012 is de fitnessdeelname dus stabiel te noemen, net als de sportdeelname in het algemeen. Het marktaandeel van fitness in de sportmarkt is onveranderd. In 2012 deed bijna drie kwart van de bevolking (72%) minstens één maal per jaar aan

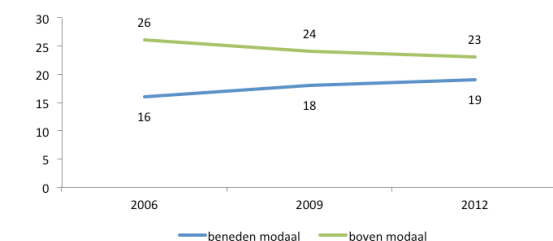
Figuur 2. Fitnessfrequentie (> 1 x p. jaar fitness / aerobics), in % van bevolking van 4 jaar en ouder dat aan fitness deelneemt, periode 2006-2012

sport en deed ruim een vijfde (21%) aan fitness. Het fitnessaanbod voorzag in een sterke opkomst van het low-cost segment. Dat heeft mogelijk bijgedragen aan een toename in de fitnessfrequentie. 38 procent van de deelnemers aan fitness in 2006 deed 80 keer of vaker per jaar aan fitness en in 2012 was dit 45 procent (+18%). De lagere inkomensgroepen zijn wat fitnessdeelname betreft begonnen aan een inhaalslag op de hogere inkomensgroepen. Het verschil tussen het niveau van fitnessdeelname van de groep met een beneden modaal inkomen en de bevolking met een bovenmodaal inkomen is in zes jaar tijd kleiner geworden.

Paul Hover (@Paul_Hover) is als senior onderzoeker verbonden aan het Mulier Instituut. Hij voerde de redactie en schreef hoofdstukken van het boek 'Trendrapport Fitnessbranche 2012'.

Jerzy Straatmeijer (@Straatmeijer) is als onderzoeker verbonden aan het Mulier Instituut. Hij heeft meerdere jaren als fitnessinstructeur gewerkt.

Met dank aan Harold van der Werff (onderzoeker Mulier Instituut) voor de data-analyse. De gegevens over de sport- en fitnessdeelname zijn gebaseerd op data van het onderzoek Ongevallen en Bewegen in Nederland (OBiN). Dit is een jaarlijks onderzoek onder 11.000 Nederlanders naar onder andere sportparticipatie.

Figuur 3. Fitnessdeelname naar inkomensgroep voor personen die (> 1 x p. jaar) aan fitness / aerobics deelnemen, in % van bevolking van 4 jaar en ouder, periode 2006-2012